

Inleiding

Op 18 en 19 februari 2010 heeft de Parlementaire Assemblée van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) in Wenen haar negende jaarlijkse Wintervergadering gehouden. Ongeveer 230 parlementariërs uit 53 lidstaten van de OVSE namen deel aan deze zitting. Namens de Staten-Generaal waren de leden Franken (CDA, Eerste Kamer, waarnemend delegatieleider), Smaling (SP, Eerste Kamer), Ferrier (CDA, Tweede Kamer) en Van Bommel (SP, Tweede Kamer) aanwezig. Het lid Ferrier nam tijdens de Wintervergadering voor het eerst deel aan de beraadslagingen in haar functie als speciaal vertegenwoordiger voor Migratie, waarin zij in oktober 2009 was benoemd door de president van de Assemblée, Joao Soares. De Assemblée had vertegenwoordigers uitgenodigd van de NAVO, de UNHCR en van de Parlementaire Assemblies van de Raad van Europa en de West-Europese Unie. Ook waren er vertegenwoordigers van de Mediterrane Partners voor Samenwerking van de OVSE uit Algerije, Israël en Marokko. De belangrijkste toespraken zijn terug te vinden op http://oscepa.org/index.php?option=com_content&view=article&id=748:2010-winter-meeting-vienna&catid=38:winter-meetings&Itemid=65.

Centraal op de agenda van de Wintervergadering dit jaar stond een speciaal debat over de situatie in Afghanistan. In dit debat op 19 februari, dat geopend werd door de leider van de delegatie uit Kazachstan, de heer Tokayev, en de speciaal vertegenwoordiger voor Afghanistan, de heer Voisin, voerden ongeveer vijftig parlementariërs het woord.

De Nederlandse delegatie heeft op verschillende momenten een briefing ontvangen over de meest recente ontwikkelingen in de OVSE. Voorafgaand aan de delegatiereis hebben mevrouw Schouten en de heer Dekkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken de leden van informatie voorzien, in het bijzonder over het Korfoe-proces. In Wenen heeft de delegatie tijdens een ontbijtbriefing en een werkdiner uitgebreide achtergrondinformatie gekregen over internationaal politieke ontwikkelingen in het OVSE-gebied van de permanente vertegenwoordiger bij de OVSE, mevrouw Van Veldhuizen-Rothenbücher, haar plaatsvervanger, de heer Coert, en de heer Heyman, plaatsvervangend directeur van het OVSE

Conflict Prevention Center. De delegatie heeft deze briefings bijzonder op prijs gesteld.

Vergadering Standing Committee

De Wintervergadering werd geopend door een bijeenkomst van het Standing Committee, het bestuurlijke comité van de Assemblée, waarin alle delegatieleiders vertegenwoordigd zijn. President Soares en secretaris-generaal Oliver deden daarin verslag van hun activiteiten sinds de laatste bijeenkomst van de Assemblée tijdens de Najaarsvergadering in Athene in oktober 2009 (zie 22 718, nr. H/20). In het kader van het voorzitterschap van Kazachstan van de OVSE hadden beiden een bezoek aan dit land gebracht, waarin de parlementaire delegatie hen had geïnformeerd over de wijze waarop hun land deze rol zou proberen in te vullen. De heer Soares benadrukte dat het in het belang van de hele OVSE is dat het voorzitterschap van Kazachstan een succes wordt. De heer Soares deed voorts verslag van zijn bezoek aan de Black Sea Parliamentary Assembly en het werk van de waarnemingsmissie naar de presidentsverkiezingen in Oekraïne. Een nieuwe waarnemingsmissie werd voorbereid, ditmaal naar de parlementaire verkiezingen in Tadzjikistan op 28 februari. Hij hield vervolgens een pleidooi voor grotere transparantie in de OVSE. De Permanente Raad zou in zijn ogen in staat moeten worden gesteld om belangrijke politieke beslissingen te nemen, bij voorkeur door de consensusregel af te schaffen. Momenteel is de Assemblée de enige OVSE-instelling die bij meerderheid van stemmen verklaringen kan aannemen. Dit maakt de Assemblée tot het meest democratische instituut van de organisatie, zo meende hij. Op dit pleidooi volgde een vraag van de Britse delegatie naar de procedure voor de benoeming van de secretaris-generaal van de Assemblée, die dit jaar aan de orde is. Conform het reglement van orde kiest het Standing Committee een secretaris-generaal voor een periode van vijf jaar. De huidige termijn van de heer Oliver loopt dit jaar af, maar er was tot nu toe geen informatie verstrekt aan het Standing Committee over eventuele kandidaatstellingen en het moment waarop een beslissing over een nieuwe benoeming zou worden genomen. De secretaris-generaal liet hierop zelf weten dat hij het Bureau (dagelijks bestuur) van de Assemblée voor zijn vergadering in april zal melden of hij beschikbaar zal zijn voor een nieuwe termijn. Mocht dit het geval zijn, dan zal zijn kandidatuur tijdens de 19e jaarlijkse zitting in juli aan het Standing Committee worden voorgelegd. President Soares liet weten een warm voorstander te zijn van de herbenoeming van de heer Oliver. Onder zijn leiding heeft het secretariaat van de Assemblée veel belangrijk werk verricht, zo stelde hij.

De nieuwe penningmeester, de heer Battelli, meldde dat de Assemblée in het financiële jaar 2008–2009 wederom binnen het budget was gebleven. Feitelijk waren de uitgaven in deze periode 4% lager dan de goedgekeurde begroting toestond. De Deense accountant Dupont had de financiële werkwijze van de organisatie in orde bevonden. De heer **Franken** vroeg hoe, in deze tijd van economische crisis waarin veel begrotingen onder druk staan, de Assemblée omgaat met activiteiten die buiten de geplande begroting vallen, de zogenaamde extra-budgettaire activiteiten? Secretaris-generaal Oliver antwoordde dat het Standing Committee vorig jaar weliswaar had besloten om de begrote uitgaven te bevrozen, maar dat er in de loop van de jaren een kleine reserve is opgebouwd. Dit biedt mogelijkheden, mocht dat nodig zijn. Maar er wordt voorlopig geen uitbreiding van de activiteiten van de Assemblée voorzien. Daar komt bij dat de meeste kosten voor extra activiteiten, zoals het Trans-Asian Parliamentary Forum dat in mei door het parlement van Kazachstan wordt georganiseerd, voor rekening van de nationale parlementen zelf komen. De werkwijze van de Assemblée is spaarzaam en dat zal zo blijven, beloofde de secretaris-generaal. Zo prees hij een suggestie van de

Nederlandse delegatie tijdens de Najaarsvergadering in Athene om de vergaderstukken van de Assemblee in het vervolg digitaal te verspreiden in plaats van in papieren vorm. Hieraan had het secretariaat onmiddellijk gevolg gegeven, waardoor de documenten voor de Wintervergadering nu alleen nog per mail verstuurd waren.

De secretaris-generaal werd door onder andere de Oekraïense delegatie bevraagd op de samenwerking tussen de Assemblee en het OVSE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) bij verkiezingswaarnemingsmissies. De heer Oliver stelde in zijn antwoord dat deze samenwerking goed zou kunnen verlopen op basis van de overeenkomst die hierover in 1997 is gesloten, ware het niet dat ODIHR zich niet aan deze afspraken houdt. Erkend moet worden, zo vond hij, dat er nu eenmaal geen betere verkiezingswaarnemers zijn dan parlementariërs, die uit eigen ervaring weten hoe het is om campagne te voeren en aan verkiezingen mee te doen. Andere parlementaire assemblees sturen ook voornamelijk parlementariërs op waarnemingsmissies. Het zou goed zijn als ODIHR de deskundigheid van gekozen volksvertegenwoordigers erkent, zo besloot hij.

Mevrouw **Ferrier** bracht in het Standing Committee verslag uit van haar eerste activiteiten als speciaal vertegenwoordiger voor Migratie. Zij was vereerd deze positie te mogen overnemen van Hilda Solis, het Amerikaanse congreslid dat lid is geworden van de regering van president Obama. Migratie is in de context van de OVSE een zeer breed thema en daarom vond mevrouw Ferrier het belangrijk om een bepaalde focus aan te brengen. Daardoor zou zij in staat zijn ook echt iets te bewerkstelligen binnen de OVSE. Sinds haar benoeming in oktober 2009 had zij verkennde gesprekken gevoerd in Wenen, Kopenhagen en Den Haag. Zo sprak zij met Goran Svilanovic, Co-ordinator of OSCE Economic and Environmental Activities. Zij was onder de indruk van de concrete projecten die hij binnen de OVSE heeft opgezet op het gebied van migratie, zoals met geld dat migranten overmaken naar hun thuislanden, de rol van de bankensector en een belangrijk rapport over de rol van vrouwen in arbeidsmigratie. De heer Svilanovic zou in de vergadering van de tweede commissie later die dag nader ingaan op deze projecten en de workshops die in dit kader georganiseerd worden. Ook had mevrouw Ferrier gesproken met de ambassadeur van de Assemblee bij de OVSE, Andreas Nothelle, en met een vertegenwoordiger van de International Organization for Migration, Andreas Halbach. In Kopenhagen sprak zij met secretaris-generaal Oliver en de overige staf van de Assemblee over de wijze waarop zij haar rol als speciaal vertegenwoordiger concreet zou kunnen invullen. En marge van de Wintervergadering zou zij nadere gesprekken voeren met de staf van de heer Svilanovic en met de nieuwe OSCE Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings, mevrouw Giammarinaro. Ook een gesprek met de heer Vollebaek, OSCE High Commissioner on National Minorities, stond nog op het programma. Mevrouw Ferrier was van plan deel te nemen aan het Trans-Asian Parliamentary Forum in Kazachstan in mei, gevolgd door een bezoek aan twee OVSE-veldkantoren in Bishkek en Dushanbe. Tijdens de jaarlijkse zitting in Oslo in juli zou zij verslag uitbrengen van haar vervolgvactiteiten.

Plenaire vergadering

De Kazachse minister van Buitenlandse Zaken, Kanat Saudabayev, sprak op 18 februari de plenaire vergadering toe over de rol van parlementaire diplomatie in langslpende conflicten en regionale veiligheidsvraagstukken. In het kader van het Kazachse voorzitterschap van de OVSE was minister Saudabayev eerder die week naar de Zuid-Kaukasus gereisd, waar hij Azerbeidzjan, Armenië en Georgië bezocht. Hij verkondigde dat onder het voorzitterschap van zijn land een «roadmap» wordt gemaakt ter

bevordering van de vredesinitiatieven rond het conflict in Nagorno-Karabach. Hij benadrukte de rol die parlementariërs hierbij kunnen spelen door alle partijen in dit conflict te overtuigen van het belang van samenwerking en vreedzaam samenleven. Ook sprak de heer Saudabayev over het OVSE-document dat in 1999 in Wenen is opgesteld inzake «negotiations on confidence- and security-building measures». Dit document verplicht de OVSE-staten om informatie te delen over gewapende strijdkrachten en militaire activiteiten. Mogelijk zou de werking van dit document versterkt kunnen worden, zo dacht hij. Dit onderwerp zou zich volgens minister Saudabayev goed lenen voor een OVSE-top, die onder het voorzitterschap van zijn land gehouden zou kunnen worden. Zo'n OVSE-top, lichtte hij toe, is één van de belangrijkste initiatieven die het Kazachse voorzitterschap dit jaar zal nemen.

Het debat over de situatie in Afghanistan vond op 19 februari plaats en werd ingeleid door de Kazachse delegatieleider, senator Tokayev. Hij richtte de aandacht op de rol die zijn land als voorzitter van de OVSE kan spelen in de wederopbouw van Afghanistan. De landen van Centraal-Azië hebben hier alle belang bij, meende hij, omdat zij de effecten van de problemen in dit land zeer acuut ondervinden. Afghanistan is nog steeds een grote basis voor de productie en verspreiding van drugs: 93% van alle opium in de wereld komt uit dit land. Gecombineerd met fenomenen als illegale migratie, smokkel, terrorisme en extremisme, voedt dit de instabiliteit in de regio. Kazachstan heeft dan ook vanaf het begin steun verleend aan de NAVO-operatie door luchtruim en grondgebied open te stellen voor cargotransporten en binnenkort zal het land enkele officieren plaatsen in het ISAF-hoofdkwartier in Kaboel. Hoewel Afghanistan geen lid is van de OVSE, maakt de geopolitieke ligging ervan het land toch een sleutelfactor in het veiligheidssysteem voor het Euraziatische continent, meende de heer Tokayev. Het Kazachse voorzitterschap heeft de wederopbouw van Afghanistan dan ook tot prioriteit voor de organisatie bestempeld. Tijdens de OVSE-top die Kazachstan dit jaar wil organiseren, moet Afghanistan prominent op de agenda staan. Dit geldt ook voor het «Trans-Asian Parliamentary Forum on the Eurasian Dimension of the OSCE» dat in mei in Almaty wordt gehouden. De internationale gemeenschap zou het Afghaanse probleem moeten «demilitariseren», aldus de Kazachse delegatieleider. De reïntegratie van de Taliban en andere rebellen in de Afghaanse maatschappij moet gesteund worden en de aandacht moet gericht worden op humanitaire en economische initiatieven. Kazachstan zet daarom 50 mln dollar in om Afghanen de kans te geven een beroepsopleiding te volgen aan Kazachse onderwijsinstellingen. Ook meldde de heer Tokayev dat zijn land bijdraagt aan het herstel van de infrastructuur in Afghanistan en Afghaanse boeren voorziet van zaden en materiaal. Hij vond dat de landen in de Centraal-Aziatische regio meer betrokken moeten raken bij de wederopbouw van Afghanistan. Dat zou volgens hem het beste kunnen gebeuren met projecten op het gebied van energie, transport en de strijd tegen terrorisme, drugssmokkel en illegale migratie. Kazachstan werkt daarom met de buurlanden aan de lancering van een Centraal-Azië – Afghanistan dialoog, zo onthulde hij. Veiligheidsorganisaties die Centraal-Azië tot hun territoir rekenen, kunnen ook een bijdrage leveren aan de stabiliteit in Afghanistan, aldus de heer Tokayev. Zo wees hij op de Conference on Interaction and Confidence-Building Measures in Asia (CICA), de Shanghai Co-operation Organization (SCO) en de Collective Security Treaty Organization (CSTO). Die laatste zou met name behulpzaam kunnen zijn bij het afsluiten van financieringsstromen voor terroristische activiteiten en drugssmokkel in Afghanistan. Kazachstan zal als OVSE-voorzitter veel aandacht besteden aan de strijd tegen illegale drugshandel. In december 2009 heeft het land daartoe reeds een «Central Asian Regional Information and Co-ordination Centre» geopend. Als onderdeel van deze strijd acht de huidige voorzitter het ook

noodzakelijk om de OVSE-activiteiten op het gebied van versterkte grensbewaking in de regio te verbeteren, besloot de senator. De speciaal vertegenwoordiger voor Afghanistan van de Assemblee, de Franse afgevaardigde Voisin, toonde zich vol twijfel over de nieuwe strategie, die in januari tijdens de internationale conferentie in Londen over Afghanistan verkondigd is. Het overdragen van veiligheidstaken aan het Afghaanse leger en de politie wordt een lastige klus, voorspelde hij. Om de veiligheid in het land te bewaken, zijn naar schatting 400 000 troepen nodig. Op dit moment tellen Afghaanse leger en politie gezamenlijk nog slechts 180 000 troepen. De recente verhoging van het soldij van 180 naar 240 Amerikaanse dollars is een stap in de goede richting, maar daar staat tegenover dat de opstandelingen een verhoging hebben doorgevoerd van 250 naar 300 Amerikaanse dollars. Ook wat betreft bestuur en «rule of law» in Afghanistan had de heer Voisin zijn twijfels. De geschiedenis laat zien dat een oorlog het gemakkelijkste verloren kan worden door een illegitiem en corrupt regiem te steunen, was zijn oordeel. President Karzai moet gehouden worden aan zijn belofte om de corruptie te bestrijden, want dat zal één van de sleutelfactoren blijken te zijn in de uitkomst van de strijd. Het nieuwe beleid om een deel van de Talibanstrijders de hand te reiken en te proberen hen politiek en maatschappelijk te reïntegreren, zal een lang en delicaat proces blijken te zijn, zei de Franse parlementariër. Bepaalde bevolkingsgroepen zullen mogelijk niet bereid zijn om een ondergeschikte rol te spelen aan de ex-Taliban. Bovendien tonen de Taliban zelf momenteel nog weinig enthousiasme om te participeren in de regering van president Karzai. Tot slot wees hij op de moeizame rol van Pakistan, dat door de traditionele rivaliteit met India een ambivalente houding aanneemt in de strijd tegen de Taliban. China en Iran zullen bij het vinden van een oplossing voor deze regionale problematiek betrokken moeten worden. De door president Obama aangekondigde datum waarop het terugtrekken van Westerse troepen zal beginnen, in juli 2011, leek de heer Voisin weinig realistisch. Dit tijdstip was volgens hem slechts genoemd om de Amerikaanse publieke opinie tevreden te stellen en om de regiems in Afghanistan en Pakistan onder druk te zetten om zich meer coöperatief op te stellen. In het debat dat op deze inleidingen volgde, zei de heer **Franken** dat ook in de Nederlandse politiek de discussie over de juiste aanpak van de oorlog in Afghanistan voortduurt. Hij vestigde de aandacht op het belang van de 3D-aanpak voor de internationale pogingen om de situatie in het land te verbeteren: Development, Diplomacy, Defence. Het ontwikkelingswerk zou er vooral aan moeten bijdragen dat de fundamentele vrijheden in Afghanistan worden gerespecteerd, in het bijzonder vrijheid van religie en vrijheid van onderwijs. Nederland heeft gedurende een periode van vier jaar als leidende natie in de gevaarlijke provincie Uruzgan een bijdrage geleverd aan ISAF, vertelde de heer Franken, om aldus bij te dragen aan een stabiele Afghaanse staat. Nu deze periode in december ten einde loopt, zou zijn eigen partij, het CDA, er voorstander van zijn om met een kleinere troepenmacht in Afghanistan te blijven om de Afghaanse veiligheidstroepen te trainen. Door in een overgangsfase bij te dragen aan de opbouw van Afghaanse veiligheidstroepen, kunnen ontwikkelingswerkers in het veld worden gesteund en beschermd. Zijn partij realiseerde zich het belang van zo'n beslissing, aldus de heer Franken. Vanuit deze gedachte deed hij een beroep op zijn landgenoten, in het algemeen belang van de wereld.

De heer **Van Bommel** stelde dat er geen militaire oplossing is voor de tragische situatie in Afghanistan. De aanwezigheid van 100 000 buitenlandse troepen in het land is juist onderdeel van het probleem geworden in plaats van de oplossing. De wereld gaat een Vietnam-scenario tegemoet in Afghanistan, was zijn oordeel. Hij dacht dat de OVSE, passend bij de aard van deze organisatie, op drie manieren zou kunnen bijdragen aan een oplossing. Ten eerste zou corruptie bestreden moeten

worden en een betrouwbare overheid moeten worden opgebouwd. In Afghanistan beïnvloedt corruptie immers niet het systeem, stelde hij, maar is corruptie het systeem, dat door het Westen wordt gesteund. Ten tweede zou de OVSE moeten bijdragen aan de opbouw van een economie die niet gebaseerd is op de productie van poppies. Kleine en middelgrote agrarische projecten moeten lonend worden gemaakt. Ten derde bepleitte de heer Van Bommel een reïntegratie van alle etnische en religieuze groepen, inclusief de Taliban, in een proces van «nation building». De OVSE heeft immers al veel ervaring op dit gebied, vond hij. Een onderhandelde vrede in Afghanistan is alleen mogelijk met een staakt-het-vuren en de terugtrekking van buitenlandse troepen. De Afghanen weten dat uiteindelijk de buitenlanders hun land zullen verlaten. Het is van belang, onderstreepte de heer Van Bommel, dat dit spoedig gebeurt, zodat andere inspanningen effectiever kunnen zijn.

Commissie I: Political Affairs and Security

De eerste commissie had de OVSE Hoge Commissaris voor Nationale Minderheden, Knut Vollebaek, uitgenodigd om toelichting op zijn werk te verschaffen. Hij zei in zijn toespraak onder meer dat er een aantal klaarblijkelijke voordelen verbonden zijn aan het gebruik van minderheidstalen in bijvoorbeeld onderwijs, de media of bij verkiezingen. Als verkiezingsmateriaal in de taal van minderheden wordt verspreid, kan dit de opkomst en uiteindelijk zelfs de legitimiteit van verkiezingen verhogen. Deze stelling gaf de heer **Van Bommel** aanleiding tot het schetsen van een dilemma. Hij erkende dat het gebruik van minderheidstalen bij verkiezingen de opkomst kan bevorderen, maar vroeg zich af of de heer Vollebaek hier ook voorstander van was bij «nieuwe» minderheden. In dat geval kan gebruik van de eigen minderheidstaal immers ook belemmerend werken voor de integratie. Als voorbeeld gaf de heer Van Bommel de recente casus van een verkiezingsposter in de Rotterdamse deelgemeente Delfshaven, die geheel in het Turks was opgesteld. Na de ophef die hierover ontstond, is de poster verwijderd. In zijn antwoord stelde de Hoge Commissaris dat het inderdaad beter zou zijn als verkiezingsmateriaal tweetalig werd opgesteld.

Commissie II: Economic Affairs, Science, Technology and Environment

De rapporteur van de tweede commissie, de Oekraïense volksvertegenwoordiger Serhiy Schevchuk, schetste hoe hij in zijn resolutie voor de jaarlijkse zitting vooral aandacht wilde besteden aan corruptie en uiteenlopende vormen van georganiseerde «transborder» criminaliteit. De heer **Smaling** complimenteerde de rapporteur met deze suggestie, maar vroeg hem er wel op te letten dat de resolutie zich zou beperken tot onderwerpen die echt in de tweede dimensie van de OVSE thuis horen. Corruptie is een gevoelig onderwerp, benadrukte hij, en landen hebben uiteenlopende geschiedenissen op dit gebied. Hij pleitte ervoor het probleem te objectiveren en een wetenschappelijke benadering als uitgangspunt te kiezen. De heer Smaling dacht dat «naming and shaming», zonder rekening te houden met de historische achtergrond van landen, weinig effectief zou zijn.

Mede met het oog op de recente benoeming door de Assemblee van mevrouw Ferrier als speciaal vertegenwoordiger voor migratie wijdde de Co-ordinator of OSCE Economic and Environmental Activities, de heer Svilanovic, een belangrijk deel van zijn toespraak voor de tweede commissie aan het thema migratie. De OVSE heeft in 2009 het 17de Economic and Environmental Forum in het teken gesteld van migratiemanagement en de relatie met economisch, sociaal en milieubeleid.

Tijdens de laatste ministeriële top is er ook een beslissing over migratiemanagement aangenomen (*MC/DEC/5/09*). De heer Sivilanovic schetste de projecten die hij naar aanleiding hiervan had ondernomen. Migratie is een belangrijk thema voor de OVSE. In de OVSE-landen bevinden zich in totaal zo'n 115 miljoen migranten, ofwel 10% van de totale bevolking. Migratie als fenomeen zal in de toekomst blijven bestaan, zei de heer Sivilanovic, met mogelijk grote economische consequenties voor zowel de bestemmingslanden als de landen van oorsprong. Hij pleitte er dan ook voor om het arbeidsmigratiebeleid zo vorm te geven, dat dit economische groei ten goede komt en tegelijkertijd sociale cohesie en stabiliteit bevordert. Om de OVSE-landen hierin bij te staan, heeft de organisatie een «Handbook on Labour Migration» met concrete suggesties ontwikkeld. Effectief migratiebeleid kan alleen gerealiseerd worden met betrouwbare data. Daarom is de OVSE tevens een project gestart om dataverzameling te harmoniseren met een nadruk op de landen in Centraal-Azië en Oost-Europa. Migrant kunnen een grote invloed hebben op armoedevermindering, sociaaleconomische ontwikkelingen en politieke transformatie in hun landen van oorsprong. In 2007 was het totale, door migranten overgemaakte bedrag aan ontwikkelingslanden vier keer groter dan het totale bedrag aan ontwikkelingshulp voor die landen. De economische ontwikkeling in de landen van oorsprong kan verder worden aangejaagd door daar een gunstig investeringsklimaat voor het bedrijfsleven te creëren, zo meende de heer Sivilanovic. Migrant moeten vertrouwen hebben in de politieke, economische en financiële structuren in hun land van oorsprong. Speciale aandacht vroeg de heer Sivilanovic voor vrouwelijke migranten. Door arbeidsmigratie «gender sensitive» te maken zouden bestemmingslanden het potentieel van zowel vrouwelijke als mannelijke migranten beter kunnen benutten. De OVSE heeft in 2009 een «Guide on Gender-Sensitive Labour Migration Policies» uitgebracht om de lidstaten hierbij concreet te ondersteunen. De heer Sivilanovic besloot zijn oproep voor een effectiever arbeidsmigratiebeleid door de hoop uit te spreken op een goede en vruchtbare samenwerking met mevrouw Ferrier.

Commissie III: Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions

In zijn tussentijdse rapportage meldde de Italiaanse parlementariër Mecacci dat hij in de resolutie die hij als rapporteur namens de derde commissie wil indienen tijdens de 19e jaarlijkse zitting, vooral aandacht wil besteden aan internationale georganiseerde misdaad en corruptie. Hij was met name geïnteresseerd in de vraag wanneer de bestrijding van georganiseerde criminaliteit overgaat in de actieve verdediging van mensenrechten. De heer **Franken** suggereerde dat het goed zou zijn daarbij ook aandacht te besteden aan cybercrime, één van de gevaarlijkste categorieën van criminaliteit, zo meende hij. Cybercrime staat vaak in verband met andere soorten criminaliteit, zoals corruptie, smokkel en schending van fundamentele mensenrechten. Al dit soort vormen van criminaliteit hebben gemeen dat zij in georganiseerd verband en op internationale schaal gepleegd kunnen worden. Dit betekent niet alleen een probleem voor de capaciteit van de onderzoekende autoriteiten, maar ook voor de competentie van de rechter. De heer Franken pleitte dan ook voor bewustwording dat nationale rechters een grotere competentie nodig hebben inzake misdaden die over de grens zijn gepleegd. Dit kan alleen gerealiseerd worden met de toestemming van andere landen. Het is nodig om tot een gemeenschappelijk begrip en een gemeenschappelijke erkenning te komen van elkaars juridische uitspraken. Hierover zou een internationaal akkoord moeten worden bereikt, meende de heer

Franken. Hij riep zijn medeparlementariërs op hier de eerste stappen toe te zetten.

De voorzitter van de delegatie,
Çörüz

De griffier van de delegatie,
Westerhoff